Regelbunden tillsyn i Karlbo skola

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1-6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Avesta kommun och besökt Karlbo skola den 4 februari 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper**, **Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (http://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn/).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har kommunen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen. senast den 2 oktober 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionen bedömning är dels dokument från kommunen och Karlbo skola, dels den information som samlats in under besöket. I Karlbo skola intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Karlbo skola

Tabell 1: Antal elever på Karlbo skola

Karlbo skola	Antal elever
Förskoleklass	17
Grundskola	161

Källa: Skolans uppgift, hösten 2008

Karlbo skola ligger i Krylbo och innefattar förskoleklass och grundskola årskurserna 1-6. Rektor står för ledningen av skolan och har en ledningsgrupp till sin hjälp. Ledningsgruppen fungerar som samtalsstöd åt rektor och som en länk till arbetslagen.

Tillsynen av Karlbo skola innefattar förskoleklass och årskurs 1-6. Kommunens ansvarstagande för skolbarnsomsorgen och förskoleverksamheten beskrivs i separata rapporter.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Resultat på nationella ämnesprov i årskurs 5

		2007		2008	
		Karlbo skola	Riket	Karlbo skola	Riket
Andel (%) elever som nått kravnivån på samtliga delprov på de nationella ämnesproven	Engelska	100	85	92	87
	Matematik	89	72	87	73
	Svenska	94	71	96	72
	Svenska som andraspråk	.	56	.	61

Källa: Uppgifter från skolan, hösten 2008. Uppgifter på riksnivå för variabeln nationella ämnesprov presenteras utifrån ett obundet slumpvis urval om 200 skolor, från vilka Skolverket samlar in uppgifter om måluppfyllelse på de nationella ämnesproven. För svenska och svenska som andraspråk är delprov 3 för 2006 och delprov 4 för 2007 exkluderade på grund av stora bortfall.

. = Uppgift saknas

Kommentar och bedömning:

Skolan kan inte på en övergripande nivå redovisa kunskapsresultaten i förhållande till kursplanernas mål för årskurs 5 i samtliga ämnen. I de nationella ämnesproven i årskurs 5 uppnåddes högst resultat i svenska med 96 procent och lägst i matematik med 87 procent.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behövs så att en bedömning av resultaten i samtliga ämnen kan göras.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 2 kap. 6 § grundskoleförordningen anges det att varje ämne har en kursplan och att kursplanen anger dels de mål som undervisningen ska sträva mot och även de mål som eleverna ska ha uppnått efter det femte (och det nionde) skolåret. Enligt avsnitt 2.7 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m. (Lpo 94) ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. Läraren ska muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn. Detta uppdrag omfattar skolans alla ämnen.

I Karlbo skola utvärderas inte elevernas kunskapsutveckling i ämnet Hem- och konsumentkunskap i förhållande till kursplanernas mål för årskurs 5 inför utvecklingssamtalet.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att alla ämnen går att följa ifråga om kunskapsutveckling och resultat.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ska läraren fortlöpande ge eleven och vårdnadshavare information om elevens skolgång. Minst en gång per termin ska läraren tillsammans med eleven och elevens vårdnadshavare samtala om ele-

vens kunskapsutveckling och sociala utveckling vid ett utvecklingssamtal. Vid utvecklingssamtalet ska läraren presentera omdömen om eleven i en skriftlig individuell utvecklingsplan.

På Karlbo skola saknar den individuella utvecklingsplanen skriftliga omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behövs för att den individuella utvecklingsplanen ska uppfylla författningarnas krav på skriftlig individuell utvecklingsplan.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning och betygssättning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 4 kap. 2 § skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Enligt avsnitt 2.3 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m. (Lpo 94) ska läraren se till att elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Rektorn har, enligt avsnitt 2.8 i läroplanen, ett särskilt ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. För att eleverna, i enlighet med läroplanens intentioner, ska kunna ta ansvar för sin egen utbildning, krävs också att skolan klargör vilka mål utbildningen har. Vid tillsynen i Karlbo skola visar de enkäter som skolan genomfört bland elever att de bedömer möjligheten till inflytande som begränsat. Tillsynen visar också att det finns variation mellan hur lärare ger eleverna möjlighet till inflytande på ett sätt som ger en del elever begränsad möjlighet att få det inflytande som avses i författningarna. Skolinspektionen bedömer sammantaget att elevernas möjligheter att utöva inflytande över sin utbildning och sitt eget lärande behöver förbättras. Karlbo skola bör fortsätta arbetet med att få till en samsyn på skolan.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphörde att gälla den 1 januari 2009. Efter den 1 januari finns bestämmelserna i två lagar dels i 14 a kap. skollagen angående kränkande behandling, dels i den nya diskrimineringslagen (2008:567) angående diskriminering. Diskrimineringsombudsmannen (DO) ansvarar för tillsyn av diskrimineringslagen. Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom varje särskild verksamhet och varje år upprättas en årlig plan mot kränkande behandling. Denna plan ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska också innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder man avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Det finns inget som hindrar att verksamheten respektive skolan för samman den årliga planen mot kränkande behandling med den likabehandlingsplan, som ska upprättas enligt diskrimineringslagen, till ett dokument. Barn och elever vid den verksamhet för vilken planen gäller ska enligt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling medverka vid upprättandet, uppföljningen och översynen av den årliga planen mot kränkande behandling enligt skollagen. Se vidare Skolverkets Allmänna råd och kommentarer för arbetet med att främja likabehandling (SKOLFS 2006:7).

Skolinspektionen har granskat Karlbo skolas likabehandlingsplan och funnit att den tydligare bör utgå från en aktuell kartläggning av skolans behov inom området. Dessutom saknas en beskrivning av vilka rutiner som finns för den händelse att en vuxen kränker eleven.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas för att upprätta en likabehandlingsplan som fullt ut svarar mot författningarnas krav.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Av 2 kap. 17 § grundskoleförordningen framgår att det i timplanen anges ett visst antal timmar för språkval. Som språkval ska erbjudas minst två av de moderna språken franska, spanska och tyska. Om eleven och elevens vårdnadshavare önskar det ska, enligt 18 § i samma förordning, istället för moderna språk erbjudas bland annat engelska och svenska som språkval.

I Karlbo skola erbjuds eleverna möjlighet att pröva på franska, spanska och tyska i årskurs 6. Först i årskurs 7 får eleverna möjlighet att göra ett eget språkval av ovanstående språk. Eleverna kan inte välja svenska som språkval och engelska erbjuds endast dem som riskerar att inte nå målen i ämnet.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att eleverna erbjuds språkval så att undervisningstiden enligt timplanen garanteras samt att eleverna erbjuds språkval även i engelska och svenska.

Av 2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen framgår följande. I timplanen anges ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Undervisningen ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med målen i den kursplan eller de kursplaner som regeringen fastställt för det ämne eller de ämnen som utgör elevens val. Styrelsen ska erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. I Avesta kommun är beslut om elevens val delegerat till rektorn.

På Karlbo skola finns enligt lärare och rektorn elevens val i form av eget arbete. Läraren bestämmer gemensamt med barnet målet för varje vecka. Tiden används i stor utsträckning för stöd i något ämne eller som eget arbete inom ordinarie undervisning.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att eleverna erbjuds elevens val i enlighet med författningarnas krav.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.4 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.5 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola, förskola och fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning. Enligt 3 § samma förordning ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive skolan förskola eller fritidshemmet avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Stöd för hur kvalitetsredovisningar kan upprättas finns i Skolverkets Allmänna råd och kommentarer för kvalitetsredovisning. Skolinspektionen har tagit del av Karlbo skolas kvalitetsredovisning för läsåret 2007/08. Kvalitetsredovisningen innehåller bland annat en beskrivning av olika aktiviteter som genomförts utifrån nämndens prioriterade mål samt genomförda projekt och resor som har gjorts under året. De flesta av målen överensstämmer

eller har anknytning till nationella mål. Det saknas dock centrala nationella mål som elevernas ansvar och inflytande samt normer och värden. Som resultatmått avseende kunskaper anges endast andelen elever som klarat de nationella ämnesproven år 2008, vilket innebär avsaknad av skolans resultat i fler ämnen utifrån kursplanernas mål för årskurs 5. Kvalitetsredovisningen innehåller inte en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen uppnåtts och inte heller vilka åtgärder skolan avser vidta för en ökad måluppfyllelse. Likaså saknas en redovisning av skolans uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen.

Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller förordningens krav. Stöd för hur kvalitetsredovisningar kan upprättas finns i Skolverkets Allmänna råd och kommentarer för kvalitetsredovisning (SKOLFS 2006:18).

Stockholm 2009-06-02

Fredrik Undén

Jane Åslund